

SPLITSKO LJETO »BUŽA« PRVA PREMIJERA

Rupa, odnosno buža između dva stana samo je produbila svađu - Joško Ševo i Trpimir Jurkić u prizoru predstave

Velika priča o ljubavi i mržnji

Temeljni zaplet »Buže« Živka Jeličića je poznat, ali je prvo kazališno uprizorenje izvornog dramskog teksta mnoge uistinu iznenadilo

SPLIT » Bavit se, redatelj-ski i glumački, tekstom koji je publici grada kojemu se predstavlja već toliko poznat da s njime desetljećima živi kao s nečim što joj pripada i što je određuje, kao što je slučaj s »Bužom« Živka Jeličića, podrazumijevalo je puno samopouzdanja, hrabrosti i rizika. Redatelj Zoranu Mužiću rizik se isplatio – na preksinoćnoj premijeri »Buže«, na ambijentalnoj sceni u Severovoj ulici, u srcu Dioklecijanove palače, na pola puta od Rive do svetog Duje, drama je spremno prigrljena od publike koja je s njome »disala«; smijehom pratila vrhunce humora u priči o ljubavi i mržnji između dva prkosna susjeda, a držala dah u trenucima kad je priča postajala teška, jedva podnošljivo bolna i opora.

Scenografkinja Dinka Jeričević pripremila je jednostavan poligon za komplicirane odnose, otvorivši prema gledalištu dva stana, varoški skromna, opremljena pokućstvom iz šezdesetih, odijeljena zidom tako tankim da u nekoliko žustrih udaraca čekićem, prilikom pokušaja ugradnje utičnice, u njemu nastaje rupa, odnosno – buža. Bužu je probio šjor Vito (Joško Ševo), akutno iznerviran bukom koja dopire iz stana njegovog susjeda i nekadašnjeg

prijatelja šjor Pere (Trpimir Jurkić), kad odluči problem s prekomjernim decibelima riješiti kupnjom televizora.

Prvi put u kazalištu

Kavge između susjeda traju toliko dugo da se ni oni, a ni njihove »bože prosti supružnice«, šjora Tereža i šjora Anježa (Ksenija Prohaska i Snježana Sinovčić Šiškov) više ne sjećaju početka te grandiozne zavade, no svi je prihvaćaju kao samorazumljivu, neophodnu stvar – jer nećeš se tući s nekim tko je daleko.

Priča je dalje poznata iz antologijskog filma za koji je Živko Jeličić preispisao »Bužu« u scenarij, a režirao ga je Vanča Kljaković 1988. godine, s vrhunskim glumačkim izvedbama Ivica Vidovića i Špira Guberine.

Izvorni dramski tekst, međutim, nikad dosad nije bio izveden na pozornici. Mužić, da ispravi tu nepravdu, odlučuje držati se izvornika – koji široj publici donosi i jedno veliko iznenađenje. O njemu je ponešto tajanstveno govorio Joško Ševo prošlog tjedna u HNK-u Split, najavljujući ovu dramsku premijeru 62. Splitskog ljeta.

– Kad sam dobio tekst, zapanjio sam se. Strahopoštovanje koje »Buža« budi svojim značajem, i činjenicom da je po njoj snimljen maestralan televizijski film, samo je dio razloga zbog kojih tekst do-

sad nije uprizoren na kazališnim daskama, rekao je Ševo.

Šokantan rasplet

Na što je točno mislio, postalo je jasno tek pred kraj predstave, kad su se kroz bužu u oba smjera stale izljevati mračne tajne šjor Vite i šjor Pere, u gradaciji od preljuba do pedofilije. Ovo potonje bacilo je drugačije svjetlo i na glumu Joška Ševe, koji je šjor Vita činio ponešto karikiranim, infantilnim muškarcem-dječakom, što je na mahove smetalo, ali kasnije se vidjelo da za to postoji razlog. Njegov emocionalni slom, do kojeg ga je susjed doveo podsjećajući ga na potisnutu činjenicu o zlostavljanju u djetinjstvu, najsnažniji je i najbolniji dio ove predstave.

Splitska publika, godina-ma obavljena predrasudom o preferiranju pitkog i plitkog, na premijeri »Buže« potvrdila je stereotip. Najviše oduševljenja izazvali su prizori u kojima šjor Pere pušta vjetrove kroz bužu, u kojima se šjor Vito hvata za spolovilo; zapravo, sve vezano za tjelesne izlučevine i seks jamstvo je grohotnog smijeha. U tekstu Živka Jeličića toga ne nedostaje; naposljetku, radi se o farsu s elementima tragedije.

Nakon repriznih izvedbi na Splitskom ljetu koje su rasprodane do posljednjeg mjesta, »Buža« najesen postaje dijelom repertoara splitskog kazališta.

Maja HRGOVIĆ

